

.....

Xornada

Cando arde o mar

Saberes compartidos

.....

Centro de Interpretación do Patrimonio Marítimo Conserveira de Sel

Muros

9 de xullo de 2022

Este proxecto do Instituto de Investigacións Mariñas, Consello Superior de Investigacións Científicas (IIM-CSIC) e o Consello da Cultura Galega (CCG), en colaboración con Culturmar, quere establecer un diálogo entre o coñecemento científico e o coñecemento tradicional e experiencial arredor da ardora, a bioluminiscencia producida pola proliferación de fitoplancto. Esta proliferación –xeralmente da especie *Noctiluca scintillans*, pero tamén doutras especies– está relacionada coa oceanografía e o ciclo estacional do fitoplancto, que afectan directamente á produción de recursos pesqueiros.

O fenómeno, tamén chamado ardentía, está moi presente na cultura mariñeira, e será o fío condutor dun diálogo entre o ámbito científico, explicando as bases biolóxicas, as causas e a súa relación coas actividades pesqueiras, e as denominacións que ten no noso idioma; a xente do mar, achegando o coñecemento tradicional no ámbito pesqueiro; e artistas con obra directamente conectada coa ardora ou outros fenómenos de bioluminiscencia na natureza.

O público asistente poderá observar *in situ* a bioluminiscencia de cultivos de microalgas, nunha instalación desenvolvida polo persoal do IEO e o IIM.

Imaxe da portada: Ardora na praia de Soesto ©ana garcía

Programa

19:00 horas

Inauguración

Rosario Álvarez, presidenta do Consello da Cultura Galega
Pepe Pintado, vicedirector de Cultura Científica do Instituto de Investigacións Mariñas, Consello Superior de Investigacións Científicas (IIM-CSIC)

Pepe Sacau, presidente de Culturmar

19:10 horas

Mesa de relatorios e coloquio

Modera: **Luisa Martínez**, oceanógrafa, autora e ilustradora de álbums informativos e responsable da Unidade de Cultura Científica do CSIC en Galicia

Por que din que arde o mar? Os segredos da ardora

Francisco Rodríguez Hernández, investigador do Centro Oceanográfico de Vigo do Instituto Español de Oceanografía (IEO-CSIC), no grupo de investigación VGOHAB, experto en microalgas e ecoloxía do fitoplancto (<https://fitopasion.com/o-autor>)

A morte das noctilucas

Xosé Iglesias Lamela, mariñeiro, capitán de pesca e poeta

Mar de ardora na paisaxe

Ana María García Suárez, fotoxornalista de *La Voz de Galicia* desde 1999, autora do libro *Mar de Ardora* e coautora con outros astrofotógrafos galegos do libro *Na procura da noite. Fotografando o ceo nocturno*

Ardora e ardentía na fala mariñeira e no galego literario

Francisco Fernández Rei, catedrático de Filoloxía Románica da USC e responsable do Arquivo do Galego Oral do Instituto da Lingua Galega

Inconsciente e enerxía

Fernando Casás, artista plástico experimental que vive entre España e Brasil, iniciador do movemento de Arte & Natureza e profesor doutor e investigador na Facultade de Belas Artes da Universidade de Vigo

20:30 horas

Coloquio coa participación especial de **Primitivo Pedrosa González**, vicepatrón maior da Confraría de Pescadores de Muros, con máis de 25 anos de experiencia como patrón de embarcacións de pesca artesanal e veciño de Carnota, onde adoitan “arder as aghuas” no verán

Organizan

Consello da Cultura Galega

Instituto de Investigacións Mariñas - Consello Superior de Investigacións Científicas

Culturmar. Federación Galega pola Cultura Marítima e Fluvial

Colabora

Concello de Muros

Lugar

Centro de Interpretación do Patrimonio Marítimo Conserveira de Sel

Avda. Porteliña, s/n

Muros

Máis información

www.consellodacultura.gal

difusion@consellodacultura.gal

Consulta os materiais en <http://consellodacultura.gal>

Organiza:

Colabora

